

Kalász István

A SZIKLA - HATÁR/IDŐ

Hogy egy ember eljött ide a sziklához, az furcsa, hogy éppen ide, a világvégére, ebbe a faluba jött, és az is különös, hogy gyalogosan érkezett, és ez az ember nem mondta, hogy a nyugalmát kereste itt. És nem akart bántani senkit.

Senki sem beszélt vele, amikor érkezett, de azért nem szabad megölni. Nem szabad, mondta a rendőr, egy idegen embert megölni. Milyen világ ez? Azért, mert valaki egyedül jött, akkor azt meg lehet ölni? Szeptember vége volt, még meleg napközben, de korábban sötétedett. Az idegen férfi délután jött az országúton, átvágott a falun, elment a sziklához, ott töltötte az éjszakát, tüzet rakott, a hátizsákjában volt egy kő, amit a szikláról pattintott le. Talán emléknék, haza. Vitte volna ... De akkor sem szabad agyonverni egy kő miatt, mondta a rendőr, még akkor sem, ha az a sziklából való. Igen, a férfi H. város felől jött, többen látták, az út szélén gyalogolt, negyvenéves lehetett, mondta az egyik tanú, átvágott a templom előtti téren, ment ki a sziklához. Hogy ott mit csinált, nem tudni, a férfi egyedül lehetett éjszaka, látták, hogy tüzet rakott, és biztosan felmászott a sziklára, hogy körbenézzen. A magasból látta a határt, a patakot a fák között, a kastélyt, a kertet, a falut, a templomot. A férfi egyedül volt kint a sziklánál. Annál a sziklánál, amiről azt mondták a faluban, hogy a Gonosz lakik ott. A rossz. Mert nem nőtt arra növény, fa sem rendesen, és a szikla éjjel pattogott, zúgott, énekelt, állítólag az állatok is kerülték azt a helyet, a kutyák sem mentek oda, még bogarak sem voltak, bár lehet, hogy ez túlzás. A férfi tüzet rakott, aludt, aztán másnap délután jött vissza onnan. Vissza a faluba. Poros volt a haja, a ruhája, a szikla körül nincs fű, a férfi a falu szélén jött, a Kossuth utca végéről, az M. család meg ült a kocsiban. Az öreg Toyota a házuk előtt állt, a három testvér benne. Nem mentek ezek sehová, tönkrement valami a motorban, nem működött már egy ideje, mondta a rendőr, csak ültek a kocsiban, ez volt a szokásuk, hogy beszélgettek, hallgatták a rádiót, a fene tudja, késő délután volt, a férfi jött a szikla felől és az öreg Toyota mellett ment el. A legidősebb M. kinyitotta az ajtót, a férfi térde elé vágta, há-hé, mondta, honnan jön az úr? A férfi, aki cipelte a hátizsákot, azt felelte, onnan, a sziklától, ott töltötte az éjszakát. A testvérek elképedtek, ez így fedi a valóságot, hogy elképedtek, mondta a rendőr, ők féltek a sziklához menni a Gonosz miatt, a szikla rákot okozott, lehetett hallani, igen, M.-ék nem szóltak, bámulták az idegent, a férfi ment tovább, ők meg néztek utána. Szótlanul.

A férfi beért a faluba, elment a templom előtt, bement a kocsmába, ahol négyen ültek, négy férfi, munkanélküli mindegyik, és a kocsmáros, a tulajdonos volt még ott. A pult mögött. Az öreg L. mindig jelent a rendőrségnek, ha lát valamit, igen, az öreg L. nézte az idegent, a poros ruháját, a haját, ahogyan állt a bejáratnál, majd letette a hátizsákot, sóhajtott, az öreg L. arra gondolt, határsértő lehet, szökevény, de a férfi a pulthoz lépett, magyarul kért kólát. Nem sört, kólát. Cukormenetes kólát, mondta L. a rendőrnek, ilyen dolgot nem tartok, ilyet nem iszik itt senki.

Honnan jön, kérdezte L., a férfi mosolygott, itt mindenki olyan kíváncsi, felelte, és L., aki nem tudhatta, hogy a M.-ék is kérdezték már ugyanezt, azt felelte, nincs kóla, minden elfogyott, zárnak. A férfi nem értette, L. pedig, aki élvezte, hogy ennek a városi alaknak megmutatja, hol lakik az Úristen, L. úgy folytatta, az úr menjen akkor kifelé! Az én kocsmámban én vagyok az úr, mondta L. a rendőrnek, az bólintott, és azt felelte, ez igaz, de nem kellene egy szomjas vándort kidobni. Az nem emberi cselekedet. Meg az az ember nem bántott senkit, gyalog jött a fővárosból, a cipője azért volt poros, eljött a sziklához, a határhoz, vezekelni akart. De az ember nem magyarázza ezt egy kocsmában, hogy bűnei vannak, hogy bűnbánatot akar, hanem csak kólát kér, sóhajtott a rendőr, és az ember oda megy, ahová akar, végtére is. Nem? Ez az ember meg ide akart jönni. Az ország legvégére. A sziklához. Ami három kilométerre fehérlik a falutól, körülötte csak gyom nő a kemény talajból, igen, poros, száraz arra minden, a faluból senki sem jár arra, az a szikla, így mesélik a faluban, zümmögő, rontó hangot ad. Beteg lesz tőle ember, állat. Így hallotta a rendőr. Na, ide jött ez az idegen ember. Akinek amúgy nagy háza, nagy kocsija van. Pontosabban csak volt neki, mert meghalt, megölték itt.

A kocsmáros azt mondta, hogy az idegen férfi nem akart kimenni, és hogy azt követelte, hogy töltsse fel neki a mobiltelefonját. Mert lemerült. Na, ilyen nem szokás kérni, hová jutna a világ, ha egy kocsmában telefont is töltenének a vendégek.

A rendőr hallgatott, a kocsmái vendégek már jegyzőkönyvbe mondták: az idegen férfi magyarázta a pult előtt, hogy kifizeti az áramot a kocsmárosnak, amit a telefontöltésre elhasznál, csak engedje meg, hogy feltöltsse a telefont, fontos lenne. Fel akarja hívni a feleségét, elmondani, hogy jól van, egészséges, itt van egy faluban, indul haza. Buszra ül, visszautazik a családjához, bocsánatot kér a gyerekeitől, feleségétől. Tulajdonképpen mindenkitől. Furcsa, gondolta a rendőr, hogy ezt is mondta: bocsánatot kér a családjától. Igen, az idegen férfi magyarázott a kocsmárosnak, hogy fontos lenne a telefonálás, de L. intett, menjen. Ki az utcára. Miért nem a pizzériába ment be, morogta L., és a rendőr azt válaszolta, aznap zárva volt, a cukrászda is zárva volt már, csak a kocsmá maradt, L. italboltja, azért kért tőle segítséget. Az idegen, akit megöltek. A rendőr bólintott, kiment az utcára, beült a járőr kocsiába, levette a sapkáját, szemben az út, a hosszú Kossuth utca futott, amin a férfi jött a szikla felől. A kertészet mellett, az akácfák mentén. A kocsiiban egy másik rendőr is ült, fiatal, kezdő, pattanásos arcú, féléve szolgált, a kocsiiban hangosan szólt a rádió, az idősebbik rendőr elzárta, mondta, most kimennek M.-ék utcájába, megnézik, minden rendben van-e, benéznek a szomszédokba, mert itt már minden kiderült, és az italboltra mutatott.

Megtudta, hogy a férfi üvöltöni kezdett a kocsmában.

Hogy mit akarnak tőle? Hogy gyalogolt, gondolkodott, szégyelli magát. És most vége. Haza akar menni. Mert fáradt. Elege van! Vezekelt, a telefonja nem működik. A ruhája bűdös. A lába sebes. És ebben a kocsmában nem adnak neki egy konnektort tíz percre. Rohadjatok meg, üvöltötte. Igen, ilyeneket mondott az a férfi.

Az idegen aztán kijött a kocsmából, megállt az utcán, átment a buszmegállóba, megnézte a menetrendet, látta, hogy csak később megy busz, az utolsó járat három óra múlva indul, az ember káromkodott, hogy micsoda világ ez itt, felvette a hátizsákot, elindult kifelé a faluból. Igen, elindult kifelé, nem tudni, mit gondolt az a férfi, biztosan nem akart maradni a kocsmá előtt, nem akart bajt az utcán, hiszen a baj elől indult vezekelni a városból, a férfi vette a hátizsákot, ment, L. akkor látta utoljára. Igen, a férfi elindult,

pedig vérzett a sebes lába, nem tudott, nem akart várni, azt sem akarta, hogy L. kiabáljon vele az ajtóból, a férfi haza akart jutni.

És nem tudni, mennyi pénz volt nála, ezt nem mondták meg az M. testvérek. Csak azt, hogy a férfi ment az utcán, a Rákos utcán, sötétedett, ők akkor már figyelték a kocsmát, aztán a kölcsönkért Opel felé álltak. Ott a transzformátorháznál hajtottak az idegen elé, hogy most akkor honnan jön, mit keres itt...

Ki vagy te? A férfi nem akart bajt, nincs nála sok pénz; de hát mindig ezt mondják, hogy nem akarnak bajt, menni akarnak, a karórát anyjuktól kapták, családi örökség, ez a férfi is ezt ismételte, amikor elvették tőle az arany nyakláncát. És hogy haza akar menni. Várja a gyereke. Van felesége. A városban.

A fiatal rendőr azt mondta, hogy nem jutott haza a férfi, bizony, nem. M.-ék az utcán kést szorítottak a torkának, belökték a kocsi, elvitték. Ilyen egyszerű embert rabolni, mondta az idősebbik rendőr. Egy utcán, egy faluban. Nem látott senki semmit. Mert félnek, tette hozzá, félnek az emberek, gyorsan bemennek a házba, bezárják az ablakot, bekapcsolják a tévét. Kussolnak. Pedig milyen békésnek tűnik a falu... Az idegent belökték a kocsi, az öreg Vectra hátsó ülésére, kihajtottak vele a régi vályogvetőhöz, a major felé, ott kirángatták kocsiból, feltúrták a hátizsákját, megtalálták a követ a sziklából, igen, az ilyen kő rosszat hoz a világra, mondták neki. Elvették a karóját, a telefonját, a férfi iratait, pénzét. És ütötték, hogy mondja meg a bankkártya kódját, de a férfi hallgatott. A lemerült telefonjából kivették a sim kártyát, áttették az egyikük telefonjába, az akarták, hogy a férfi hívja a feleségét, küldjön neki pénzt. De az idegen nem kért pénzt, ahogyan ígérte, hanem azt mondta a feleségének, hogy sajnálja, amit tett, sajnálja, hogy ivott, és a drog borzalmas, sajnálja, hogy megcsalta, hogy megütötte a gyereket, igen, az idegen férfi térdelt a földön, és bocsánatot kért. Kérlek, bocsáss meg! A felesége nem akart megbocsátani, azt kiabálta, hogy a gyerek nem tud többé fogni a sérült karjával, és nem hatja meg, hogy a férfi elment vezekelni, vándorolni, ez nem oldott meg semmit. Az idegen férfi sírt. Igen, az idősebbik M. ekkor verte fejbe, egy férfi ne sírjon, mint egy asszony. Mint egy síró asszony! Aztán a homokos részen elásták, nem érdemelt jobbat, bűnös volt, verte a gyereket, a kisfiú karja megsérült, a követ mellétették, a gonosz maradjon csak a gonosz mellett. Mondta a legidősebb M., kérem, a család az szentséges dolog.

A halottat három nappal később két diák találta meg, a kastélyból, a kollégiumból jöttek ki, állítólag cigarettát akartak szerezni, lődörögtek, a fene tudja, mit akartak a régi vályogvetőnél. A férfi karja kiállt a földből, a kutya áshatták ki, vagy róka lehetett, a rendőrségi helyszínelés folyt, a keréknyomok alapján gyorsan kiderült, az Opel állt ott, az a kocsi, amit az M. testvérek elkértek aznap. A házkutatás során a konyhakő alatt megtalálták a férfi pénztárcáját, a kutya gyorsan kiszagolta. A testvérek azt vallották, azért ölték meg a férfit, mert a sziklától jött, volt nála kő, a szikla darabja, az pedig rontást hoz a világra. Mindenki tudja, nem szabad onnan elhozni semmit, ezért tették. És ez igaz is volt, mondta az idősebbik rendőr, milyen világ ez? Jön egy idegen, baja van, itt meg agyonverik, elássák.

A férfi amúgy sem védekezett, amikor ütötték, azt ismételte, vallották az M. testvérek, hogy megérdemli, amit kap. Kérem, ez az igazság, így történt, üvöltötte a legidősebb M., de a nyomozók nem hittek neki. Istenem, mikor változnak itt a dolgok, morogta az idősebbik rendőr, aztán indította a járőr-kocsit, indultak a falu szélére. L. a kocsi ablakából figyelte, ahogyan elhajtottak, aztán visszament a pult mögé, bekapcsolta a tévét. A falon.